

Modstand, hvorved der endvidere lægges den ganske vist sevrige, men efter en saadan Kamp — det tør jeg sige — ogsaa stærkt medtagne Fjende en ny Hindring i Veien for Opnaaelsen af hans Maal, og hvorved der endelig vil bydes Regjeringen, hvis den finder det rigtigt at indlede Underhandlinger med Fjenden, en Bæsis, som vil tilslutte den at stille andre Betingelser end dem, som Fjendens Forgødtbefindende maatte dekretere. Jeg beder Dem, mine Herrer, at sammenslutte disse to Situationer, og saa henstiller jeg trostigt til Dem, om denne Tanke Bærere have Ret eller Uret, naar de forlange en sliq Sikking for Hovedstaden, som vil gjøre den til, hvad jeg vil kalde en Reduit for Forsvaret ved Landgangspunktet. Og jeg vil spørge Dem, om De tro, at den General, hvem det hæderfulde Sverv vil blive overdraget at føre dette Forsvar, vil føle sin Energi styrket eller lammet ved at vide, at han har en sliq Reduit bagved sig, om De tro, at han vil betænke sig mere eller mindre paa at sætte den sidste Kraft som Indsats. — For mig, mine Herrer, er der ikke den fjerneste Tvivl om, hvorledes Svaret fornøftigvis maa falde ud. Lad mig endnu kun tilføje, at denne Forordning ikke betinger, at Hovedstaden bliver gjort til, hvad man nutildbogs kalder en stærk Fæstning, den betinger kun Benyttelsen af det særdeles gunstige Terrain i Hovedstadens umiddelbare Nærhed til Tilveiebringelsen af en sammenhængende Vindring og en Forstærkning af Forsvaret at de vigtigste dominerende Punkter udenfor denne Vindring ved detacherede, fortifikatoriske Bætker, hvorved tillige Fjenden vil blive holdt i en ikke ubetydelig Afstand fra Hovedstaden, og et Bombardement altsaa ikke vil kunne udføres undtagen paa overordentlig store Afstande, og i ethvert Tilfælde kun vil kunne ske meget spredt og meget uroligt, og naar et Bombardement er meget spredt og meget uroligt, saa har det ikke stort at betyde. Men ved Siden af denne delvise Uoverensstemmelse mellem Forsætterne af disse to Hovedtanke er der ogsaa en anden, nemlig den, at samtidigt med at den sidst omtalte Tanke Bærere erkjende Nødvendigheden af i de to førstnævnte Tilfælde at maatte være forberedte paa at føre Forsvaret paa Sjælland, fordrer de tillige, at der skal tages Hensyn til et tredie Forhold, som efter deres militær-politiske Opfattelse er det sandsynligste af alle, det nemlig, at vi komme til at staa ligeoverfor vor sydlige Nabo som Modstander, men ikke alene, men derimod støttede af Allierede. For at jeg skal præcisere min Tanke noget nyere, vil jeg sige, at en klog og forstantig

Politik maa føre til, at vi ikke indlade os i en Kamp mod en saa overlegen Fjende som vor sydlige Modstander, saaledes at det kun er mod vort Ønske, at vi blive inddragne i en Kamp mellem ham og andre Stormagter. Det Spørgsmaal, som under dette Forhold, (der jo nærmest maatte tænkes at udvise sig saaledes, at der fra vor sydlige Nabo ikke tilstedes os den Neutralitet, som vi saa gjerne ville bevare, men at der bydes os enten Tilslutning til ham eller ogsaa Krig) først maa stilles, er det om, hvilken Hjælp, hvilken Understøttelse, vi da fra anden Side kunne vente, naar vi ikke ville gaa ind paa Tilslutningen. Ja, mine Herrer, det er et Spørgsmaal, som oftere har været drøftet; og for at tage et Exempel, som staar os alle i friskt Minde, vil jeg nævne den sidste fransk-tydske Krig. Det vil da erindres, at man ikke blot i Hallucinationer oppe paa de jydsk og slesvigsk Heder, men ogsaa blandt ganske nygtterne Folk, blandt Sagkyndige, ja endog, efter hvad man almindeligt sagde, i Landets høiere styrende, ledende Kredse i Vænder saae eller dog tænkte sig Sandsynligheden eller Muligheden af, at der her til Danmark vilde ankomme en ikke ganske ringe Styrke af franske Tropper; for eventuelt; hvis en Alliance blev indgaaet, i Forbindelse med vor Hær at operere imod vor altsaa i saa Tilfælde fælles Fjende. Jeg erindrer meget vel, at jeg i de livlige Diskussioner, som da fandt Sted med Kammerater og ogsaa med Folk af andre Livsstillinger, høftede mange Skofser, fordi jeg ved denne Leilighed udtalte, at vi efter min Overbevisning ikke vilde faae et eneste af de mange Par „røde Buger“ at se, som man dengang saa sikkert ventede. Jeg vil nu strax sige, at det var mindre en særlig for mit Bedkommende paa tilfældigt personligt Beskjendtskab til dette konkrete Forhold begrundet Anskuelse, som her kom til Orde, det var derimod en mere almindelig Overbevisning hos mig om, at de enorme Mæster, som den nyere Tids Organisationer stille til Raadighed for større Stater, vilde henlægge Afgjørelsen til ganske andre Steder, og at netop Bestræbelsen for paa disse afgjørende Punkter at være saa stærk som mulig, efter al Sandsynlighed vilde føre til Opgivelsen af sliqe Demonstrationer, hvis Betydning, selv om man vilde afse fra — hvad jeg dog ikke tror, man kan — at det svækket Styrken paa det afgjørende Punkt, dog stedse maatte blive en sekundær. Det er i denne Omstændighed, mine Herrer, at jeg — maaste feilagtig, det skal jeg gjerne indrømme — ser Grunden til, at vi den Gang paa den ene Side undgik et Overskud fra tydske Side, og til at paa den an-